

kov, prišla na sled trtni uši. Ker je namreč mrčes zelo majhen, zato je le mogoče zaslediti ga po posledkih tajnega in zlobnega početja njegovega. Vidni znaki pa se pokažejo navadno šele po 3—4 letih po naselitvi. S početka ali niso prirodni pogoji dovolj ugodni razploditvi trtne uši, posebno dokler se ona ne privadi novim razmeram, ali se pa trte več ali manj časa vspešno branijo. Kar naenkrat pa bukne, in v kratkem času ostanejo od lepih okrožnih vinogradov le suhi štori.

Ponekod skušali so trtno uš siloma iztrebiti. V to svrhu jeli so izkorenjevati in požigati vse količkaj sumljive trte, zemljo desinfikovati (razkuževati), sploh jako korenito postopati. Ko bi mogli vse količkaj okužene trte kot sumljive spoznati in vsako uš na ta način dobiti v svojo pest, po njej bi bilo. Toda priroda je pokroviteljica njena, in jo večkrat krije pred očmi razdraženega človeka. Zato pa tudi najbolj korenito postopanje nič ni hasnilo, kajti jedva so se začeli veseliti vmišljenega vspeha, kar se je pokazala hudobnica zopet na drugem bolj ali manj oddaljenem kraju. Zopet so trebili, in zopet jih je varalo. Enacih primerov imamo zlasti tam, kjer so še vedno vneti za tako brezvspešno ravnanje. Iz vsega tega torej razvidimo, da sami sebe varamo, ako smatramo za resnično zdrave vinograde le na videz zdrave, t. j. tiste, ki še niso uradno proglašeni za okužene. Radi tega ne smemo misliti da ima Štirski samo 5249 ha okuženih vinogradov, ki so že uradno proglašeni kot taki. Pripravimo se raji na huje ter smatrajmo vsaj dvakrat toliko ha za okužene.

V okrajih Celje, Maribor, Ptui, so uradno konstatovali trtno uš še le leta 1887. oziroma 1888., ko je že več sto ha skoro uničila. V takih razmerah — posebno če priroda pospešuje razploditev uši in pešanje trt — se je bati, da bodo čez deset let vsaj v južni Štirski ostale samo še pravljičice o današnjih vinogradih.

Ako gledamo z narodnogospodarskega stališča v to žalostno bodočnost, vidimo v duhu neprijetne slike, pekoče rane in popolen propad vinogradov v Štirski. Morda gledamo pri takem opazovanju malo preveč črno, kar se ne da tako hitro opravičiti. Bolje pa je v takih zadevah najhujše pričakovati in se že zdaj na to sestavno pripravljati. Kdor se še o pravem času pripravi na prihod neljubega gosta, on ne bo nikdar tako hudo čutil škodljive trtne uši, ko pa tisti, ki se vedno zanaša, češ da mu ni treba skrbeti, saj v njegovem vinogradu, v njegovem kraju še ni uši. Tako upanje navadno goljufa. Da so na pr. bizeljanci pred desetimi leti vedeli, kar danes vedo, ne bi kazale njih gorice toliko let golih reber, ne bi bili zgubili toliko dohodkov, ne bi jim bilo tako težko si opomoči, ko sedaj, ko so že gmotno opešali.

Pisatelj se kot učitelj na Štajarskem pred vsem ozira na štajarske razmere, ali tudi naše kranjske niso nič boljše. Skoro večina dolenjskih vinogradov je že okuženih in tudi vipavskim že preti jednaka nevarnost. Skoro bi rekli, da so Štajarci glavne težave že prestali, dočim nas še le čakajo. Zaradi tega je pa Belétova knjiga zlasti

nam dobro došla, kajti potrebno je, da se po vseh vinorodnih krajih do zadnje koče razširi pouk, kako varovati vinograde naše pred najnevarnejšo pokončevalko.

(Konec prihodnjič.)

Kmetijske raznoterosti.

Drag žrebec. Za žrebčarijo v Kisberu na Ogerskem kupili so štiriletnega žrebca za 72.000 gld.

Goveji gnoj je za zelenjavo najboljši izmej vseh živalskih gnojov, ker je mrzel in moker. V gorkejših, suhih peščenih ali apnenih tleh ga celo pogrešati ne moremo, ker ga ne moremo z ničemer nadomestiti. Tudi za mokra tla je boljši, kakor konjski gnoj. Le za mokra mrzla tla goveji gnoj ni. Poprej se mora vsaj nekoliko ugoditi in segniti, pa pomešati z ložjo prstjo, ali pa s kakim drugim gnojem.

Poučni in zabavni del.

Sijam in Sijamci.

(Dalje.)

Položaj ženske je sploh v zapadni indiji podoben položaju žene na Kitajskem. Ženske se bolj drže domovja in se posebno brigajo za gospodarstvo. Dekleta se zaroče jako mlade. Omože se navadno s šestnajstim letom. Možitve v otročjih letih kakor so v Prednji Indiji niso navadne. Mnogoženstvo je precej navadno, če tudi ni izključno v navadi. Pri budajistih večkrat vdovci ali vdove vstopijo v posebno društvo, zavežavši se, da se več ne ženijo ali može. Ženitve mej bližnjimi sorodniki v Sijamu niso navadne. Otroci navadno jako spoštujejo stariše.

Po dolinah je prebivalstvo jako gosto. Od tod pa prihaja, da so nekateri potovalci sijamsko prebivalstvo cenili celo na kacij 30 milijonov. Jako redko je pa prebivalstvo v višjih krajih, zlasti po gorah, če tudi je podnebje v goratih krajih v mnogem oziru ugodnejše.

Pri divjih narodih je še navadno kupovanje žensk. Ženin mora nevestinim starišem dati vsaj jednega roba, drugače ne sme neveste odpeljati od hiše. Vsameta se pa lahko, ali žena mora dalje ostati v hiši svojih starišev in njim delati. Roba, katerega stariši dobe za hčer pa ne smejo prodati.

Družbene razmere so uravnane podobno kakor v Prednji Indiji, če tudi se različni razredi tako strogo ne ločijo, ker je naravno, ker pri vednem prihajanju in odhajanju narodov se niso nobene navade popolnoma čisto ohranile.

Robstvo je v navadi. Posebno so robu prve vrste še dobri delavci. Če dolжник ne more plačati dolga, ga upnik vzame v svojo hišo za roba. Delati mora hudo, zato pa dobiva navadno slabo obleko in hrano. Ker upnik vsako škodo, katero mu napravi, visoko zaračuni, delo pa zelo nizko ceni, mora navadno tak rob do smrti delati upniku. Smrt dolg poravnava, ali včasih mora jeden del dolga prevzeti še dolžnikova rodbina.